

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 6. jun. (Turški vir.) Vojske Ali-paševe so se polastile včeraj po razjarjenem boji višine Kolašinevci na cesti proti Danilovgradu in soteski pri Martinicah, Črnogorcem velike izgube prizadejavši.

Cetinje 6. jun. Včeraj dopoldne je bil strašen boj na Malatu. Črnogorci so imeli sijajno zmago. Turkov je ostalo mrtvih 700, Črnogorcev 50. Jako mnogo orožja so Črnogorci Turkom odvzeli. — Tudi turška kula Ozninić pri Nikšiću je pala Črnogorcem v roke.

Ploješti 6. jun. Ruski car je sem prišel in je bil navdušeno sprejet.

Atene 5. junija. Namerava se ustrojiti v treh krajih vojne taborje rezervistov grške vojske, katerih število bode znašalo 200.000 mož. Izod zunaj je prišlo več transportov orožja. Z Ameriko se vedó dogovori o posojilu in nakupu monitorjev.

Vojska.

Ruski car, svetli osvoboditelj naših slavjanskih bratov, bolgarskih in srbskih Jugoslovanov, prišel je tedaj, kakor telegram poroča, v glavni stan ruske podunavske vojske v Ploješte. Ker vsa druga poročila zadnjega dne pripovedujejo, da zdaj voda v strugah upada in se odteka, valjda ne bomo željno pričakovanega premostenja reke Dunavske več predolgo prorokovali, temveč kmalu kot gotovost slišali.

S črnogorskega bojišča sta denes dva telegrama, jeden iz Cetinja, ki poroča zmago, drugi pak iz lažnjivega Carigrada, ki na pol trdi, da so Turki prodrli. Bojevanje je bilo res na črnogorski zemlji, kajti Malat,

Kolašinevci in Martinici leže na jugu, na meji Albanije, kako uro od turškega Spuža. Tukaj so Črnogorci večidel bili le v defenzivi in nij se bati, da bi odslej mogli dosti dalje prodreti. Glavno odločanje pa je v severu, v Hercegovini, v Dugi, pričakovati.

Interpelacija slovenskega poslanca Pfeiferja

in tovarišev do skupnega ministerstva o razpuščenju kranjskega deželne zbor.

(V državnem zboru 5. junija, po sten. zapisniku.)

Z najvišjim patentom od 19. maja t. l. je bil kranjski deželni zbor razpuščen ter so se nove volitve uže za 7. 10. in 17. julij t. l. razpisale.

Ker se je kranjski deželni zbor tako naglo razpuštil in so se nove volitve precej kar na enkrat razpisale, sme kranjska dežela po pravici sumničiti, ali je vladi res volja, da se volilci, kolikor je mogoče, svojega volilnega prava poslužujejo.

Kranjska je v prvi vrsti poljedelska dežela in skoraj polovica njenih poslancev se voli od kmetskih občin. Najvažnejša in najnujnejša dela na polji pa so ravno v istem času, v katerem se imajo vršiti volitve volilnih mož in poslancev. Vsled tega so kmetski volilci prisiljeni, da žrtvujejo ali svojo volilno pravico ali po toliko slabih letinah svoje teško pričakovane poljske pridelke.

Tedaj se mora misliti, da se namerava mnogim volilcem glede vršenja njihovega volilnega prava zapreke delati, ali jim celo nemogoče storiti udeležbo pri volitvah.

Tem bolj se mora na kaj tacega misliti,

če se spominjamo na poslednje volitve za kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico, pri katerih se vladni organi nobenega sredstva nijso prestrašili, samo da so neki manjšini volilcev v zborniškem zastopu pridobili popolnem neopravičeno večino.

Ti pomisleki in razmere me dovolj opravičujejo, če vprašam vlado:

1. Iz katerih razlogov je visoka vlada kranjski deželni zbor, ki bi se bil tako meseca decembra t. l. postavno končal, tako naglo razpuštila, da se imajo volitve v času vršiti, — v katerem imajo volilci največ opravil na polji? in

2. ali ne bi hotela vlada, da bi odstranila gori omenjene ovire, katere dejansko kratijo volilno pravo mnogih volilcev, razpisati volitve še le meseca avgusta t. l.

Dunaj 5. junija 1877.

Pfeifer, dr. Vošnjak, Nabergoj, grof Barbo, Herman, grof Hohenwart, dr. Vitezić in drugi poslanci iz desnega centra.

V St. Peterburgu 2. jun.

[Izv. dopis.]

Kako hitro se časi izpreminjajo! Kako je lani vsa diplomacija, vsa evropska žurnalistika grmela na nas Ruse, a zdaj, kje je? Vsa Evropa je neutralna, ko je Rus orožje prijel za osvobojenje brata Slavjana in ostala bode neutralna, verjemite, tudi potem, kadar naša vojska reko Dunav prestopi in v Bulgarsko maršira. Anglija in Avstrija, v zvezi z Rusijo, a tem še z vso Evropo, bili bi mogli pred vojsko prav lahko orijentalno vprašanje rešiti, ko bi bili s svojo odločno besedo in vojno silo Turčijo prisilili dejansko zboljšati

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Trinajsto poglavje.

(Dalje.)

Emilija sedi neskrbno v svoji sobi in ima neskrbno ognjeno veliko ogrinjalo. Bledejša je nego drugikrat in njen obraz izraza nemirnost in skrb. Kolikorkrat se odpro duri, zgane se in trese, nenadna rudečica oblije njen obraz in dvakrat se je uže to jutro nenadoma jela jokati. Vsako napenjanje, celo oblačenje se jej zdi težko. Jerice ne more poslušati, ko je čitala, ampak neprestano jo ustavlja, povprašuje po goreči ladiji, po svoji rešitvi in po vseh okoliščinah, ki so se tikale strahovite dogodbe polne reve in smrti. Njene čutnice so brez

dvoma strašno razdražene; Jerica jo pogleduje in joče ter se čudi, da jo je tako popolnem zapustila njena navadna mirnost in stanovitnost.

Po zajuterku ste bili ves čas skup, a Emilija neče dalje imeti Jerice pri sebi. Naj odide in se gre sprehajati, ali vsaj spremeni naj mesto. Črez uro naj se vrne pomagat jej, da se obleče ter gre h kosilu. Jerica čuti, da Emilija resno želi biti sama; ker misli, da jej je prvokrat zoprna celo nje navzočnost, odide v lastno sobo Emilijo zapustivši samo, ki opira glavo na roko ter tretjikrat krčevito vzdihuje in joče.

Jerica je šla precej za gospo Ellisovo, ki zapre duri in na neki poseben način, ki močno vznemirja, povečuje ubogi devojki še strah in skrb ter obširno govori o strahovitih nasledkih, s katerimi bode spomin na strašno nesrečo vplival na ubogo Emilijo. „Kar nič se ne zaveda,“ končala je oskrbnica, „in če

v par dnevih ne bode bolje, rečem lahko, da nikdo ne ve, kake posledke bode to imelo. Emilija je slabotna in bi ne smela potovati. Jaz za se sem želela, da bi ostala doma. Jaz ne potujem rada, zlasti ne v strašnih, nevarnih časih.“

K sreči za ubogo Jerico so poklicali gospo Ellisovo v kuhinjo; sedaj lahko sama premišljuje čudovite dogodbe malih zadnjih dni, — dni, ki so jej ponudili gradiva za mnogoletno premišljevanje, če bi jej bilo dovoljeno toliko časa. A isti trenotek je zopet nekdo moti. Hišina, ki je gospodu Grahamu prinesla časnik, je prinesla tudi nekaj za njo. List! Tresóče roke ga sprejme ter se upa komaj komaj pogledati pisavo ali pa poštni pečat. Najprej misli na Viljema. Predno pa se v tem oziru udaja strahu in upu, uže je izginila omama, kajti rokopiš je popolnem ptuj in neznan, čeravno je poštni pečat iz Novega Jorka in bi Viljem bil lahko tam.

stanje kristijanov. Ali Anglija, to je ministerstvo lorda Beaconsfielda, nij hotelo tega. Angleži so računali na finančne težave v Rusiji, na nedovršenost vojne organizacije naše, na razne druge nedostatke, celo na to, da je v naših magazinih in patronah namesto strelnega praha „stolčeno oglje“; zato so Turčijo hrabrili in upali, da bode Rusijo zmagala ali vsaj oslabila. Ali glej! Še se prav s Turki z lica v lice nismo ogledali, uže objemlje Angleže in Turke zavest, da so se v nas prav zelo premotili.

Naše velike ruske novine zdaj skoro bolj na Anglijo oči obračajo, nego na Turčijo. To kaže, da so Rusi preverjeni, da s Turkom bomo lahko gotovi, tudi če se nam še kakova nenadejana nesreča primeri, ker končemo imamo vsega materijala in vse moči neprimerno več, nego Turci. Ali veliko vprašanje je, da li ne bode kramarska in nevoščljiva Britanka tudi skočila nam nasproti. Za to se pri nas na tanko bileži ne le Gladstonejev veliki meeting v Birminghamu, kjer je 30.000 najodličnejših angleških liberalcev izreklo se zoper vojno z Rusi in zoper protektorja Turčije lorda Beaconsfielda, — kakor se pri nas tudi dobro kontrolira sovražna mer angleške toristične vladne žurnalistike.

Sicer pa je tu jako odločna misel v narodu. Naravnost se uže izreka, naj ruska vlada zavidnej Angliji ostre zobe pokaže, ker končemo smo dovolj še močni, da zdrobimo še — Anglijo, če se bode vedno silila nam pod noge. Tukajšnji profesor Ilovajski je priobčil članek v st. peterburgskih narodnih novinah, ki naravnost pravi, naj se naša ruska vojna vlada pripravi brzo in vojsko začne avgusta meseca v vzhodnej Indiji tudi proti Angležem, kateri so nam vselej sovražni, vselej nevoščljivi. Naj se v Rusiji enkrat neha samo na brambo misliti ter naj se napaka krimske vojske ne ponavlja več. Če Bog naše orožje blagoslovi, bomo še Angliji kontribucijo naložili.

Razpor Hrvatov in Magjarov pred papežem.

Velika nevarnost je ne mara da postala, da katoliška cerkev ne izgubi „plemenitega“ naroda Arpadovega, to je, da „baártom“ Magjar na vse zadnje res k Mohamedovej veri ne uskoči, tembolj, ker so ondan v Pešti, slave Turke in napivajoč osmanskem orožju resno obžalovali, da magjarski narod nij tur-

ške vere. Magjari, ki so si uže vse narode okolo sebe za velike sovražnike naredili, Slovane, Nemce in Rumune razžalili, — ti nesrečni Magjari so se šli še s papežem skregati!

Iz Rima se namreč poroča, da so člani magjarske deputacije vatikan, šobo napevši, prej zapustili, predno so bili od papeža zaslišani, in so se odpeljali domov. Uzrok temu je baje, da je papežev ceremonijski mojster dal Hrvatom prednost pred Magjari. Dunajski katoliški, v rimskih stvarih torej zanesljivi, „Volksfreund“ piše o tem tako-le:

„Hrvatje so imeli, ker jih je vodil nadškof Mihalović in jih je bilo več, prednost pred Ogri, katerim na čelu je bil satmarski škof. Ogri so se rivali v prvo vrsto; zaradi tega so bili Hrvatje, na katerih ime se je avdijska glasila, jezni in obrnili so se na monsignora Macchija, kateri jim je dal prednost. To je Magjare razžalilo, šli so takoj iz vatikana in so se peljali domov, ne da bi bili videli sv. oca.“

Dalo bi se o tem marsikaj reči, ki pa spada „pod črto“. Le to bodi še omenjeno, da posebne pobožnosti Magjari gotovo niso nesli v Rim, če so se ob tako slovesni priliki in tako daleč od doma tako skužali, kakor šolski fantini.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. junija.

Predsedniki klubov *državnega zbora* so sklenili v posebnej konferenci, naj se pri vladi na to dela, da se državni zbor odloži po sredini julija na šest tednov. — Mogoče je, da bode iz teh šest tednov potem več mesecev. Magjari, ki bi zdaj radi hitro nagodbo imeli, tega vsega niso veseli.

Magjarski list „Ellenör“ ki je nedavno še sanjaril o zvezi Magjarov. Poljakov, Rumuncev in Grkov, — je zdaj kar steklo hud tudi na Grke, ker se z „ropari“ vežejo proti magjarskemu prijatelju Turku.

Vnanje države.

Turčija je razposlala vnanjim vladam evropskim protest proti neodvisnosti Rumunije. Ona očita knezu Karlu, da je besedo prelomil. Ona naglašja, da je Rusija vse provincije in vazalne države proti porti v upor nahujskala. Tako poroča „Koln. Ztg.“

V magjarskem, po nemško pisanem glasilu grofa Andrassyja se piše proti temu, da „ščujejo“ severo-nemški časniki proti *Beustu*, češ, da ga hote odstraniti, kakor so gori v rajhu Arnima. „P. L.“ Beusta zagovarja. V

tej stvari starim bralcem slovenskih listov nij treba praviti, da smo enkrat — izjemoma — na strani onih nemških časnikov, ne pa na magjarskeje. Poznamo moža.

Iz Bukurešta se „W. T.“ javlja, da se v Ploješte pričakuje *grški* posebni poslanik. To bi bilo znamenje, da se hoče Grška kmalu vojne udeleževati. — Grška vlada je — po istem viru — osem milijonov drabmov na posodbo vzela za vojno.

Angleška vlada je Šuvalovu povedala, da bode smatrala vsako poskušanje, suečki kanal blokirati ali ladijeplov kako koli zavirati kot žuganje proti Indiji in veliko škodo za svetovno trgovino. Zarad tega bi bil vsak korak (od strani Rusije) dogodek, vsled katerega bi Anglija ne mogla več pasivno nevtralna ostati. Anglija je trdno odločena, ne dovoliti, da bi bil kanal kakovo bojišče ali tvišče. — Koliko korajže no nepotrebem.

Dopisi.

Iz Šaleške doline na Štajerskem

6. jun [Izv. dopis.] Neovrgljiva istina je, da se le v zlogi in združevanju prava moč nahaja in da nasprotno v nezlogi, razcepljenji, pojedinstvu šibkost in nezmožnost cvete. Tega gesla so se morda tukajšnji Šoštanci pri osnovanju pevskega društva držali; ali žalibog pozabili so vendar pri tej zares krasnej ideji pomisliti in resno se vprašati: kaj se lahko s petjem doseže in kakošno petje se Slovincu ali Slovanom sploh najbolj spodobi? Petje je eden glavnijših pripomočkov k vzbujanju moževskega ponosa in narodnosti; petje je kazalo znotranjosti človekove: žalosti ali tuge, veselja, radosti; petje je kinč in ponos naroda, je hraber ščit proti sovragu. Petje mora narodno biti, ako hoče svoj namen doseči: pri Nemcih nemško, Francozih francosko, Italijanih italijansko, Slovanih slovansko itd.

Za boga milega, kdo nam bo pomagal, če si sami nečemo! Drugi narodi s celim duhom in telom svoje narodne pesni prepevajo, ker vedo, da petje blaži duha in vžiga narodni čut. V našej dolinici je vendar sedež čisto slovenskega plemena: v najrevnejšej koči, kakor tudi v bogatejših hišah se jedino le slovensko občuje. Zakaj bi se moralo nemško peti? Moram pa vendar g. pevovodju vso hvalo priznati za njegov trud, mej tem, ko zgorej omenjeno željo ponavljam. Pretečeno nedeljo se je omenjeno Šoštansko pevsko društvo v Velenje podalo in tam produciralo, pa ne preveč hvale želo.

Tudi nekaterih drugih napak, ki se tukaj

Druga, komaj manj imenitna misel jej šine v glavo; komaj more sopsti, tako jej vtriplje srce; razpečati list in čita

„Draga Jerica!

„Preljubljen moj otrok! — Kajti to si ti, če prav je le očeta strah in obup mi izmecal besede, ki so te imenoval njegovo last. Blaženost nij bila, ki me je naganjala v strašnih urah nevarnosti, da sem te pritisnil k mojemu srcu ter te imenoval mojo. Uže desetkrat poprej sem bil enako ginjen, a vsakrat sem zatrl svoje čuti. In celo sedaj bi zakril nagnjenje naravno ter bi dalje potoval in zapuščen prejkoli svoje uborno življenje, a govoril je glas v meni in ne da se več vtišiti. Ko bi te bil videl srečno, veselo in lehkega srca, želel bi ne bil deliti s teboj veselje, še dosta manj bi bil zasenčil tvojo stezo; a ti, ubogo moje dete! si žalostno in polno skrbi; tvoja britkost naju sklepa močnejše kot sorodnost in te stori tisočkrat za mojo hčer;

kajti jaz sem ubogi nesrečni mož ter pomilujem in čutim trpljenje drugih.

„Ti, drago dete moje! si dobrega blagega srca! Enkrat si objokovala britkost neznanega tujca, ali se bodeš sedaj ustavljala obmilovati zapuščenega očeta, če ga ljubiti ne moreš? Oče ti s pokajočim srcem in tresočo roko zapíše nesrečno besedo, ki ga precej obsoja sovraštvu in zaničevanju edinega bitja na svetu, s katerim je zvezan po naravni zvezi. Dvakrat sem uže skušal izreči in sem odložil pero straha pred grozno nalogo. A kakor teško mi dé izreči besedo, še težje mi je utišiti bitje nemirnega svojega srca. Zato me poslušaj, če prav je morebiti zadnjikrat. Ali je morebiti kako bitje na svetu, na katero misliš le trepetaje? Kaj se spominjaš moža, ki živi le črnim činom nečasti in sramote? Ali si se naučila v otročjih letih črtiti in zaničevati neko ime? In ali si se v istej razmeri, kot ljubiš svojo najboljšo prijateljico, naučila vstrašiti

se njenega najhujšega nasprotnika in ga zaničevati. Drugače ne more biti. Oh! tresem se misleč, kako se bode moje dete prestrašilo svojega očeta, če izve skrivnost take dolgo ohranjeno in nazadnje tako britko razodeto britkost, da ta je

Filip Amory.“

Ko je Jerica prečitala ta čudni in nerazumljivi list, ter pogledala kvišku, izrazovalo je njeno lice le popolno zmešnjavo. V očeh so se jej svetile debele solze. Njen obraz je zarudel začudenja in razdraženosti, a bila je brez dvoma v največji zadregi, kako naj bi razumela besede tujčeve.

Za trenotek je posedela ter strmela v prazni dan. Potem je hipoma skočila kvišku, ter je letela z listom v roki prek prehoda proti Emilijini sobi, da bi jej prečitala čudovit list ter jo povprašala za njeno mnenje o skrivnostnih njegovih besedah. A ustavila se je, ko je uže držala kljuko v roki. Emilija se nij

v tej dolini mej prebivalci nahajajo, ne morem zamolčati. So namreč nekateri, ki s Turkom simpatizirajo in mu zmago voščijo, drugi, ki vse le Nemcu pripisujejo in kjer koli morejo nemške, t. j. zastave z nemškimi barvami izpostavljajo o sejmi in shodih ter Slovincem pravijo, „da nima literatura, znanstva, omike itd. Tem bi jaz drugega ne voščil in svetoval, nego naj gredo tja v rajh, kjer se jih ne bodo pravi „Nemci“ nič manj kakor mi sramovali.

Iz Bleda 6. junija. [Izv. dop.] Pred nekaj časom je prinesel „der dumme Kerl von Laibach“ alias „Tagblatt“ veselo novico, da bomo Blejci dobili kmalu parobrod, in sicer za to, da ne bode njegovim nemškim bratom treba po tukajšnjih grdih (?) potih hoditi. Mislim sem to stvar takoj razložiti, a čakal sem, da izvem vse natanko. Res je prišel nek nemški bratec iz Maribora ter koledoval tukaj za dovoljenje pripeljati neko staro ladijo, „parobrod“ ter s tem Blejcem odgrizniti zadnji košček zaslužka, katerega imajo od tujcev. Celo kmetje od početka, ko jim še tujcev namen nij bil popolnem znan, odobraval so to podvzetje, ko so pa nazadnje zvedeli, da bi imelo vse to jako slabe nasledke za njih, niso mu hoteli dovoliti, da bi smel priti h kraju na njih zemljišča; razen g. Malnerja mu tedaj nobeden nij dovolil, celo na graščinskem zemljišču ne. Nek gospod je menda potem, ko je moral tujec brez vspeha otiti, baje rekel; zakaj da mu niso dovolili, saj bi ne bil tako nič opravil in nam bi bil parobrod ostal. Taki so tedaj tukajšnji nemškutarji. Škodovali bi še sami sebi, da se razširi njih duh in da se potlačimo mi domačini.

Volitve vzbudile so tudi tukaj nekoliko naše ljudstvo, a vendar naši kmetji se ne brigajo mnogo za volitve in treba je tedaj delati dobro, da se nam Malnerji in drugi podobni ne usilijo za volilne može. Torej naj dela vsak po svoji moči, naj jih dosti skup pride in zmaga bode gotovo naša.

Tujcev nij še tukaj. Zapovedano nam je bilo, da se bodejo vse ladije morale „štempljati“ menda za to da bodejo morali lastniki kakov davek od pičlih dohodkov plačati. „Štempljane“ so tedaj uže vse in celo žandarji imajo povelje paziti na celo novo izmišljeno stvar, da se gotovo vrši.

Domače stvari.

— („Laibacher Zeitung“) včeraj na prvem mestu svojih neuradnih, torej neodločilnih lokalnih novic, prinaša z debelo črko polemiko zoper „Slovenski Narod“ in druge slovenske liste, češ, da šteje volilno pravico in direktni davek, ne pa tudi izredne priklade. Tega zadnjega pa mi nismo nikoli trdili. Mi vemo, da na pr. šolske in občinske priklade ne štejejo v direktni davek. Ali da štejejo vojne priklade, to je enkrat ministerska naredba od leta 1871 in dozda po drugej jednako postavnej naredbi nij preklicana, torej je veljavna, če je prav, da so nekaj ustavoverna „N Fr. Pr.“ in drugi psevdoliberalni listi ostro polemizirali proti njej, ker jo je Hohenwart, izdal. Zatorej prosimo vse može po naših mestih in trgih, naj v smislu našega članka v št. 125. od 5. t. m. ob pravem času pravice iščejo, t. j. reklamacije vlagajo pri sestavi volilnega imenika za sebe in za narodne sode in nam ali kacemu družemu rodoljubu ob vspehu poročajo.

— (Deželni šolski svet) je potdil vstanovitev dvorazredne dekliske šole v Črnomelji in učiteljema odločil 500 in 400 gld. letne plače. Dovolil je tudi, da se dvorazredna ljudska šola v Zagorji razširi v štirirazredno in da drugi učitelj dobiva 450, tretji pa 400 gld. letne plače.

— (Družba sv. Vincencija) bode imela v nedeljo 10. t. m. ob 6. uri zvečer v Alojznici svoj prvi občni zbor.

— (Učiteljsko društvo v Celji) bode 7. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v Žavcu zborovalo. Govoril bode gsp. Jarec o slov. glagolu (dalje) in gosp. Miklavac o elektriki. K temu zboru uljudno vabi Odbor.

— (Prošja v zadevi „Učiteljskega koledarja“ za l. 1878.) Naš „koledar“ za l. 1878 bode obsegal imenik šol in učiteljev po slovenskem Štajerju, Kranjskem, slovenskem Primorskem (t. j. Goriškem, tržaški okolici in Istri) in morebiti tudi po slovenskem delu Koroške. (V tej poslednji deželi izdajajo sicer lastne koledarje in pravi slovenski učitelji so tu le bele vrane.) Da bode naš imenik letos popolnejši od lanskega in kolikor mogoče korekten, naprosili bomo v vsakem šolskem okraju po Slovenskem vsaj enega prijatelja ali znanca, da nam na podlogi lanskega se-

stavi kolikor mogoče pravilen imenik šol in učiteljev svojega okraja. V ta namen bomo poslali pod križnim ovitkom lanske imenike, katere naj se nam na enaki način (pod križnim ovitkom — 2 kr. marka) popravljene do 15. julija povrniti izvolijo. Ako bi se do 15. avgusta še kakošna prememba zgodila, naj se nam po listnici naznaniti blagovoli. „Koledar“ izide okoli 1. septembra. V Ljutomeru dne 1. junija 1877. Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

— (Priporočilo.) Z razširjevanjem slovenskih knjig med slovensko mladino in med odrasle se more največ storiti za narodno omiko. A na to važno načelo omikani Slovenci in tudi slovenski učitelji le preveč pozabijo. Nov dokaz temu je, da se po Netoličko-Lapajnovi „zgodovini“ tako malo poprašuje. Knjiga, ki obsega vse 3 veke svetovne povesti v tako razumljivem jeziku, knjiga, kakoršne Slovenci do sedaj še nismo imeli, in katerej je tako nizka cena, taka knjiga bi se vendar bolje kupovati in razširjevati morala. Iz tega uzroka si dovoljujemo vsem našim p. n. čitateljem, zlasti onim našim prijateljem, katerim je kaj mar na dobrem stanju našega društva, to knjigo še enkrat najtopleje priporočati. Odbor

„Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

— (Ljubljanski mestni zbor.) Seje 5. junija se je udeležilo 22 svetovalcev. Prva točka dnevnega reda je bila: volitev dveh udov mestnega zbora v komisijo za prihodnje volitve v deželni zbor za Ljubljano. Večina je volila s 13 glasi gg. Dežmana in Lasnika v to komisijo, torej tudi tu popolnem prezirala narodno manjšino. Narodni odborniki manjšine so bili glasove zjedini na gg. Potočnika in Regalija. Nasvet, da naj se vstanovi definitivna služba še enega mestnega služabnika, se sprejme; g. Regali je nasvetoval, da naj se sprejme začasno še en služabnik, dokler se bo potreboval. Glede Lipske ceste nasvetuje pravni odsek, da naj magistrat pozve, koliko postava od l. 1873 zadeva to cesto, in če je cesta tako slaba, da se ne more počakati odločba, naj mesto cesto popravi, ne da bi se s tem zavezalo za prihodnje. Nasvet, da naj se pri prodaji neke mestne hiše v Trnovem dovoli plačevanje v dveh obrokih in sicer polovice čez tri mesece, polovice pa vsaj čez eno leto, se sprejme. Vstanova baronke Schweigerjeve za revne gospodičine izroči se vladi s pristavkom, da se varu-

dobro počutila — žrtva razdraženih čutnic — in ne bilo bi prav motiti jo. Ravno tako naglo kot je prišla, vrnivši se v sobo se je vsedla Jerica, z nova prečitala posamezne besede, ter se trudila, da bi si razjasnila te skrivnosti.

Da sta gospod Filip in pisatelj lista ena in ista oseba, sprevidela je precej. Njegov vzklík in njegovo vedenje med njeno smrtno nevarnostjo na krovu parobroda sta globoko ganila Jeričino srce. Prve tri dni po nesrečni dogodbi so besede: „Dete moje! Drago moje dete!“ neprestano zvonile v njenih ušesih ter so napolnjevale njeno domišljijo. Sedaj jo je prešinila rajska misel, da je blagi in nesebični tujec, ki se je za njeno in Emilijino rešenje tako srčno tvegalo svojega življenja, res lahko njen oče; vsaka nitka njenega života se je tresla pri tej misli, glava se jej je vrtila in možgani se jej mešali, ker to močno njeno upanje je skoro premagalo njeno mišljenje. Potem je zopet zavrnila to misel, kot da bi

bila najbolj nemogoča in nespametna, ter se je silila ogledati stvar od bolj verjetne in bolj pametne strani; silila se je misliti, da so besede in vedenje neznanega tujca le izvirale iz velike, presilovite razdraženosti ali pa so lahko znamenja nekoliko bolehašte domišljije, tako vsaj bi lahko sodila po njegovem prejšnjem vedenju.

Ko se je bila zopet zavedela, vprašala je najprej po rešitelji Emilijinem in Izabelinem; a izginil je bil, nij bilo najti več sledu za njim. Ker je bil kmalu došel gospod Graham ter ju odpeljal s kraja, prisiljena je bila nehotoma obupati, da bi ga še kedaj videla, ter se je sama udajala nedoločenim in nezadostnim domovam.

Isti razlogi, ki so jo sedaj napeljali, da nij povprašala Emilije za svet o onem skrivnostnem listu, so jo bili uže poprej zadržavali, da jej nij poročala o skrivnostnih nerazjasljivih govorih gospoda Filipa in o njegovem ču-

dovitem vedenju. Sama se je vendar s tem pečala ter je na skrivnem noč in dan premišljevala ne le zadnje dogodbe, ampak vse vedenje tega tujega gospoda proti njej od prvega trenutka njenega znanja.

Ko je prečitala prvokrat list, bila je le razdražena in vznemirjena. Izbudil jej nij niti določenih misel, niti določenih čutov, tudi nij prejšnjih misel in čutov niti oživil niti ojačil.

Čez eno uro je sedela tu, gledala list, prečitala ga zopet in zopet, dokler nijso solze, nanj padajoče, ga skoro zamazale. Spreminjajoči izraz njenega lica je pričal, kako različni občutki so jo obhajali drug za drugim. Nazadnje je vzela polo papirja ter je zapisala svoje občutke z mrzličasto urnostjo, ki je kazala, kako globoko, skoro strahovito se je pod bremenom nasprotujočih nad in bojazen ugibalo in treslo vse njeno bitje, njeno srce, njena duša in njeno telo.

(Daje prih.)

jejo pravice, ki jih mesto ima do omenjene vstanove. Prošnja posestnika Koloseja, da bi mu ne bilo treba vzdrževati pokrite jahalnice, se zavrže. Bivšemu učitelju trnovskemu Sušniku se dovoli, ko so za to govorili Horak, Pirker in Goršič, pokojnine 310 gold. in prosto stanovanje v trnovskem farovžu. Poročilo, da število dečkov, ki morajo šolo obiskati, znaša 1314, ki razun 7 bolehalih in 4 za poduk še ne zmožnih vsi v šolo hodijo, število deklic pa 1206, ki razun 14 bolehalih in 5 za poduk še ne zmožnih, vse v šolo hodijo, se vzame na znanje, za potreščine nove realke se sklene, da se poravnajo iz dohodkov realnega šolskega zaklada. Vodnjak na št. Jakobskem trgu se bode prestavil ter se dovoli, da se bodo stroški precej izplačali, kar je posebno toplo zagovarjal gospod Horak. — Služba konjača se podeli Matevžu Jorasi ter se mu odloči 200 gld. letne plače. Dr. Keesbacher po dolgem referatu predlaga v imenu policijske sekcije, naj se odpiše globa dveh goldinarjev, katere je dolžna na pasjem davku baronica Neugebauer, ki je iz Ljubljane odšla v Trst in je v tako slabih denarnih razmerah, da so ona dva goldinarja ne moreta izterjati. Jurčič meni, da se od magistrata potrošajo večje svote, ki gredo celo na stotine, o katerih pa detaljev v celem zboru poročanih ne dobivamo, torej bi ne bilo prebilo, ko bi niti ta lapalija ne bila pred cel zbor prišla in še kot posebni sklep. Neki star stol in neki star kip iz starodavnih časov se izročita deželni muzeju. — Prošnja dunajskega študentovskega društva za denarno podporo se odbi. Prošnja mestnega tesarja in stavbenega ogledovalca, da bi se jima dovolil leten znesek 50 gld. za obleko, se zavrže. Stanovna v tivolskem gradu ostane kakor je bila, vendar pa se bodo izpraznena stanovanja oddajala po dražbi. Na interpelacijo g. Regalija o oddajanju mestnih del, poroča župan, kako so se omenjena dela pod njegovim vodstvom izvrševala. — G. Regali vpraša, kaj se je zgodilo z njegovim nasvetom o obdelovanju mestnega zemljišča na Gradu in o zidanji prodajalnic za vodo? — G. Potočnik vpraša, kaj je z načrtom mesta ljubljanskega? Župan odgovori, da severozahodni del se je izvršil in oddal odboru, eden se pa izdeluje in se bo izročil posebni komisiji, ki ga bo preiskovala.

Razne vesti.

* (J. Vokaun.) znani umni poljedelec, ki je tudi v razne slovenske časopise priobčeval članke o umnem kmetijstvu, je te dni v Celju umrl, 68 let star.

* (Poštne nakaznice) se zdaj iz Avstro-Ogerske tudi v Ameriko lahko pošiljajo, vendar nakazani denar ne sme presegati vsote 75 gld. za posamezno nakaznico. Nakaznice se odposiljajo po taistih blanketih, kakor v Švico in se adresirajo na švicarski poštni zavod v Bazelu. Poština se plača samo do Bazela in sicer za 37 gld. 50 kr. se plača 20 kr. banke veljave, za višje vsote pa 30 kr. Švicarsko-amerikanska taksa znaša od Bazla do kraja določbe 20 centim. za 10 frankov in se nikdar od nakaznega zneska odtegnejo. Nakazani denar se v avstro-ogerske državi plača v avstrijske veljavi.

* (Statistično.) Zadnje četrt leta 1876 je bilo v Avstriji 53.525 porok, 212.278 rojenih, 159.479 pa jih je umrlo.

* (Prognan.) Policija je prognala iz Trsta znanega lastnika lahonskega lističa „Il nuovo Tergesteo“, Ugo Sogliani, ker dela nemir, nazaj v njegovo laško domovino.

* (Denuncijant.) Ena največjih pivovarn na Dunaji je zapodila enega svojih uradnikov zaradi majhenega prestopka. Zapodene pa gre naravnost k policiji in ovadi pivovarno, da je sleparila v sporazumljenji z nekaterimi financarji. Dokazalo se je, da je ovaduh resnico govoril. Pivovarna bo plačala dva milijona kazni.

* (Goreti) je začel med potom vagon Franc-Jozefove železnice na neznan način. Ker so bile naložene na njem lesene reči, bilo ga je težko ubraniti, da bi ne bil popolnem pogorel, da ga niso zasuli z peskom.

* (Stara gospodična.) Te dni je v Terezijoplu na Ogerskem umrla gospodična pl. Ehrenberg, stara 105 let. Ranjka je bila hči graščinskega žandarma, ki je še cesarici Mariji Tereziji služil.

* (Dragi konji.) Knez Trautmansdorf je dal za jedno žrebe te dni 9500 gld. Alexander Baltazzi za drugo žrebe 11.500 gold, grof Metternich za tretji 7700 gld. To so mladi konji, ki se bodo za brzotek izučili.

* (Nesreča.) V Gjurgjevci v belovarskem komitatu se je zgodila prošle nedelje velika nesreča. Mej mašo so namreč streljali z možnarji in ker se eden nij vžgal, sei je prižigalec gledat, kaj mu manjka, a ko vzame možnar v roke, se mu razleti in mu desno roko pri članku odtrga proč in proč. Ta nesreča je toliko hujša, ker je nesrečni mož uže na levej roki pohabljen in torej ne bode mogel zdaj nikakor priziviti svoje žene in petero otrok. Kolikokrat se je uže svarilo proti temu

nepotrebnemu streljanju a vendar ljudje te budalosti nečejo opustiti akoravno se zgodi zaradi nje toliko nesreč.

* (Sultan boter.) Nek Madjar z dušo in telesom, mesom in krvesom, J. S. Gross, je dobil te dni sinka. Srečni oče prosi — sultana Abdul Hamida za botra svojemu potomcu in je po turškem konzulatu izročil dotično prošnjo, na katero pa gospod boterček dozda še niso odgovorili.

* (Neumna ženska.) Tam na Meklenburškem je neko 68 let staro žensko vedno noga bolela. Ne bodi lena, vzame sekuro, nasloni nogo na tialo ter nekaterikrat mahne, da si nogo odseka, češ, če „te noga pohujšuje, odsekaj jo“. K sreči je prišel še o pravem času zdravnik, ki je nekoliko preveč po domače narejeno operacijo popravil, tako, da bode kmetica celo še živeła.

Dunajska borza 7. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	—
Zlata renta	71	85
1860 drž. posojilo	110	75
Akcije narodne banke	778	—
Kreditne akcije	141	70
London	125	30
Napol.	10	04 1/2
C. a. cekini	6	—
Srebro	111	—
Državne marke	61	65

Štev. 8015.

(145-1)

Razglas.

Za prosto kopanje je letos kot dosihmal Gradašca nad kolezijskim mlinom v trnovskem predmestji na tako imenovani Talavanski senožeti odločena.

To se naznani z pristavkom, da se pri prostem kopanju naravnost ne sme žaliti, in da je na drugih znotraj ali blizu mesta in predmestji ležečih krajih kopanje prepovedano.

Mestni magistrat v Ljubljani,

5. junija 1877.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje **Gabriel Piccoli**, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.
(53-49)

6. junija:

Steinmec iz Grada.

Pri **Slonu**: Hužek z Trsta. — Rückel iz Dunaja. — Hüfiern iz Logateca. — Hübler iz Pešte. — Schnabel iz Notranjskega. — Fastl iz Inomosta. — Fröhlich iz Dunaja.

Pri **Majeti**: Rack iz Dunaja. — Boskovitz iz Pešte. — Engelsman iz Brna. — Arnstein iz Dunaja. — Barber iz Grada. — Hönigman iz Varšave. — Kumše iz Kočevja. — Kaiser iz Dunaja. — Gerbec iz Reke. — Kahn iz Dunaja. — Trauman iz Grada. — Reif iz Dunaja.

Pri **Zamorci**: Maly iz Tržiča. — Milavec iz Frankobroda.

Restavracijo ljubljanske čitalnice

sem 1. dan t. m. v najem vzel, ali ker se je v njenih prostorih mnogo popraviti moralo, jo morem popolnem še le

prihodnjo nedeljo

zvečer odpreti slovesno s koncertom slavnoznane c. kr. vojaške godbe. — To naznanja se udano priporočam prijaznosti častitega ljubljanskega in z dežele v Ljubljano prišedšega občinstva se zagotovilo, da si bodem na vso moč prizadeval, vsreči zahtevam svojih gostov z izvrstno pijačo, okusnimi jedili in hitro in lepo postrežbo, ter tako pripomoči, da restavracija narodnega doma zopet postane to, kar je poprejšnja leta bila. (144-2)

Ferko Mihel.

Računski sklep

hranilnice d. k. komornega mesta Ptuja za l. 1876.

Dohodki.

	gld.	kr.
Vloge od 1323 strank	10.479	28 1/2
Poplačani aktivni kapitali	36719	46
Poplačane predplače na ročne zastave	7472	50
Poplačane menjicne posode	160569	87
Plačane aktivne obresti	40496	53
Plačane menjicne obresti	8580	12
Plačane obresti ročnih zastav	399	51
Plačane zamudne obresti	2081	39
Plačane upravne pristojbine	474	0
Razni dohodki	5304	68
Vsota denarnih sprejem	369.77	39 1/2
Blagajnična gotovina 1. januarja 1876	1.274	71
Vsota	380852	10 1/2

Aktiva.

	gld.	kr.
Hipotekarna posojila	512581	07
Posojila na ročne zastave	722	—
Posojila na menjice	61406	48
Zaostanek aktivnih obresti	22169	38
Inventar	882	89
Kasino stanje 31. dec. 1876	9319	82
Vsota aktiv	607682	24
Ptuj, 31. marca 1877.		

Stroški.

	gld.	kr.
Naloge aktivnega kapitala	38079	19
Posojila na ročne zastave	40	—
Posojila na menjice	118372	64
Poplačane vloge na 1404 strank	207458	63 1/2
Davki	1739	95
Upravni stroški, stanovanja itd.	2919	18
Razni stroški	2292	72
Vsota stroškov	370932	28 1/2
Kasino stanje 31. dec. 1876	9919	82
	380852	10 1/2

Passiva.

	gld.	kr.
Vloge interesentov	544325	93
Predplačane aktivne obresti	2683	—
menjicne	744	19
Terjatev štajerske hranilnice	5000	—
Razno	98	85
Reservni sklad	54830	27
Vsota	607682	24
Ptuj, 31. marca 1877.		

(142-2)

Direkcija.